

Reeënfiepen

Tien reeënfiepen voor u getest

Het doel van de bladjacht is het lokken van hitsige reebokken door middel van specifiek op reeën afgestemde geluiden. Dit gaat het beste met een fiep, de vraag is alleen, met welke? Om deze vraag te beantwoorden, zijn tien verschillende reeënfiepen getest op hun geschiktheid en de oefening die nodig is voordat de gebruiker de juiste tonen weet voort te brengen.

Er zijn tegenwoordig nog maar weinig jagers die het fiepen op een blad, stuk schors van een berk of kersenboom, grashalm of gewoon met de lippen beheersen. Het is immers ook niet noodzakelijk, want de uitrusting voor de jacht biedt een scala aan reeënfiepen. We nemen enkele gebruikelijke reeënfiepen onder de loep en proberen in te schatten hoeveel er geïmproviseerd moet worden om het fiepen uiteindelijk goed te beheersen. Want zonder voldoende oefening heeft zelfs de meest eenvoudige reeënfiep geen effect.

Geteste reeënfiepen

1. Wegu-fiep: we beginnen met de GFT-reeënfiep. De toonhoogte kan men instellen door de ingebouwde metalen pinnen te verschuiven (van reekalf tot bronstroep). Als de pin ver wordt uitgeschoven is deze fiep zelfs als hazenlokker te gebruiken. Door de fiep met je hand te omklemmen en deze te sluiten en te openen, kunnen ook nog andere tonen verkregen worden. Deze kleine en lichte reeënfiep is door een kunststofhoes beschermd tegen vuil. Hij is makkelijk mee te nemen en je kunt hem gewoon met je lippen vasthouden. Daarom kan men zelfs nog fiepen met de buks in aanslag. Veel oefening is niet nodig. Na één à twee uur heeft een beginner dit instrument al aardig onder de knie. De kleine verschillen tussen de tonen, die men met de hand moet regelen, vereisen wel de nodige oefening.

2. Houten fiep van Hubertus: ongeveer hetzelfde geldt voor de Hubertus-Holzblatter, gemaakt van het hout van hazelaar of kers. Hiermee kan men tonen produceren die uiteenlopen van het fiepen van een kalf tot de angstschreeuw van volwassen reeën (door de hoge toon

lijkt de angstschreeuw meer op die van een kalf). Hij is makkelijk in gebruik, klein, licht en handzaam. Eén à twee uur oefenen zijn voldoende om deze fiep zelf te kunnen gebruiken.

3. Kunsthoornfiep van Hubertus: Een ingebouwde schroef in deze fiep maakt het mogelijk om de toonhoogte te regelen van een kalf tot de bronstroep. Bovendien heeft deze fiep, die je zonder handen kunt bedienen, een geluidsdempende kogel die je er af kunt schroeven. De geluidsterkte is zonder de geluidsdemper normaal tot hard en met de kogel zacht tot normaal. Zonder de geluidsdempende kogel zijn de tonen van deze fiep vrij natuurlijk. Er is niet veel oefening voor nodig, één à twee uur oefenen zijn voldoende.

4. Faulhaber reeënfiepset: deze set bestaat uit een waterdicht etui met daarin vier verschillende reeënfiepen (angstschreeuw van een kalf, smalreefiep, sprongfiep en schreeuwfiep). Bij geschreeuw en sprongfiep is de toonhoogte variabel, bij de kalf- en geitfiep constant.

4.1 Angstroep van kalf: Dit is een erg klein lokinstrument, waarbij van tevoren het geluid van een angstschreeuw van een kalf is ingesteld om de uit één toon bestaande angstschreeuw te laten horen. Dit is een scherpe toon, die men krachtig kort in het instrument blaast en klinkt als een korte 'i'. Na een korte pauze volgt de tweede roep, daarna in snel tempo drie tot zes volgende roepen, vervolgens enkele of dubbele tonen en uiteindelijk opnieuw zo snel mogelijk drie tot zes roepen. Met de angstschreeuw van een kalf moet zuinig omgegaan worden, gebruik hem alleen als de reebok bij de reeëit staat, omdat het de reeëit anders erg onrustig maakt. Deze fiep heeft bijna geen oefening nodig, als het gebruik van

1. De kleine en lichte Wegu-Blatter.

2. De Hubertus-Holzblatter.

de juiste tonen bekend is. Anders is het met de extra functie, het zacht klinkende geluid van een kalffiep. Om deze toon te laten horen, houdt men de hoorn in de mond en de handen om het instrument heen en inhaleert de lucht kort en zacht. Op deze tamelijk zachte toon reageren ook vossen en varkens. Er is ongeveer één tot twee uur oefening nodig om het zachte geluid enigszins natuurlijk te laten klinken.

4.2 Smalreefiep: Een ander instrument is de smalreefiep. Bij deze fiep inhaleert men de lucht kort en snel, maar tegelijkertijd ook voorzichtig en zacht (niet blazen). Een halfuurtje oefenen is voldoende om deze fiep in het veld te gebruiken.

4.3 'Sprengfiep': Om deze toon te imiteren wordt de fiep zo vast gehouden dat de drukknop naar beneden wijst, de aanzet van de duim zich op de drukknop bevindt en het derde kootje van de wijsvinger aan de bovenkant tegen de tegen-schroef duwt. Door de ingedrukte druk-

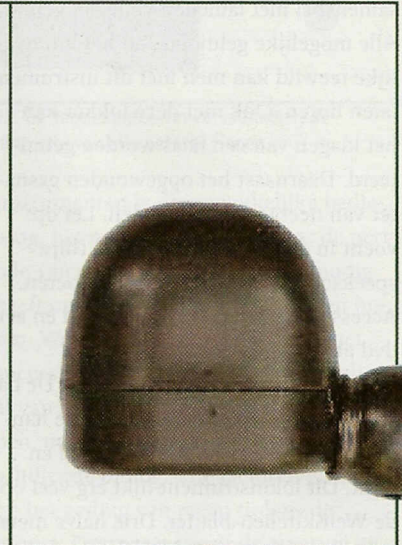
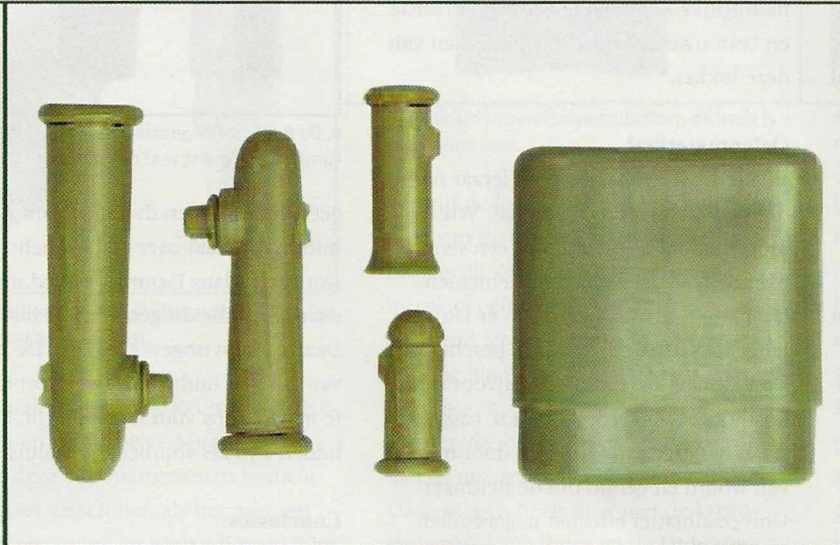
knop wordt de eentonige i-klank opgewekt, waarna na ongeveer een halve seconde de druk op de knop wordt verminderd. De naklank is 'ä' of 'oe'. De sprengfiep kan ook gebruikt worden voor de fieptoon van een oudere reegeit. Hierbij wordt de drukknop met de duim ingedrukt en kort maar zacht de klank 'hi' of 'tsji' in het instrument geblazen. De toonhoogte mag niet zakken. Om dit enigszins te beheersen, moet de jager ongeveer twee tot drie uur oefenen.

Universele reeënfiepen

Hieronder volgen vijf algemene fiepen. Met een vakkundige handleiding erbij kan men met deze fiepen na een half uur oefenen al het basisgeluid ten gehore brengen. Het aanleren van de finesses kost meer tijd, vooral de modulatie of het geluid dempen met de hand.

6. Universele fiep van Buttolo: We beginnen met de 'Buttolo-Universal-Mundblatter' van kunsthoorn, die ook hands-

ook zonder handen te bedienen is, bevindt zich op de korte kant een huls met daarin een smalreefiep. Het is niet de bedoeling dat de huls eraf gehaald wordt en dat de tonen veranderd worden, maar voor de ervaren gebruiker is het mogelijk om te variëren met tonen als de huls verwijderd is. Met de 'spreng'fiep, die zich aan de andere kant bevindt en niet met een huls bedekt is, kan men de smalree-'pioe' toon laten horen. Met de Reitmayr-Universalblatter beschikt men

3. De Hubertus-Kunsthornblatter.

4. Het Faulhaber-Rehlocker set bestaat uit (v.l.n.r.) Sprengfiep, Geschreiblatter, Schmalreefiep, Kitz-Angstruf en bijpassend etui.

5. De Buttolo-Handblatter functioneert volgens het principe van een blaasbalg.

4.4 'Geschreifiep': Het vierde instrument van de Faulhaberset wordt vooral gebruikt als een reebok niet reageert op de andere tonen. Soms geeft deze fiep wel het beoogde resultaat. Het 'geschreeuw' is gedurende de gehele bronsttijd redelijk succesvol. Eén tot twee uur oefenen is voldoende om deze fiep goed te kunnen inzetten.

5. Buttolo fiep: Deze reeënfiep werkt volgens het blaasbalgprincipe. Door hard met de vingers te drukken kan men, zonder de geluidsdempende kogel, luide en verdragende tonen laten horen. Wie iets zachtere tonen wil laten horen, houdt deze reeënfiep in zijn jaszak en maakt dan het geluid. Deze fiep is ook goed met de linkerhand te bedienen, voor als men het wapen reeds in de aanslag heeft. Een klein nadeel is, dat bij het nabootsen van het geschreeuw, men praktisch geen vibratie in de toon kan aanbrengen. De Buttolo fiep heeft maar weinig oefening nodig. Een half uur is voldoende.

free goed te bedienen is. Twee bakeliet tongen bedekken de halfronde uitgeholde fiep. Alle tonen zijn mogelijk, van kalf fiep tot smalree en van geit fiep tot 'sprengruif' en 'geschreeuw'. De korte kant is geschikt voor kalf-, smalree- en geit fiep, de lange kant voor 'geschreeuw' en 'sprengfiep'. Als je de fiep diep in je mond stopt, klinkt hij als een hazenklager. Het volume5 is bij de juiste toonhoogte normaal tot hard en de tonen klinken natuurgetrouw. Deze universele fiep vereist voor een perfecte beheersing veel oefening en muzikaliteit. Ongeveer vijf tot tien uur oefenen zijn wel nodig. De 'professional' kan met dit instrument alle tonen laten horen die tijdens de blad jacht van betekenis zijn.

7. Universele fiep van Reitmayr: De 'Reitmayr-Universal-Mundblatter' lijkt erg veel op de universele fiep van Buttolo. Het is een combinatie van een gewone- en 'spreng'fiep en heeft ongeveer dezelfde kwaliteiten als de Buttolo-Universalblatter. Bij dit lokinstrument, dat

over een redelijk universeel lokinstrument, waarmee men verschillende geluiden van reewild tijdens de bronst kan laten horen, maar ook klaaggeluiden van haas en konijn. Het gebruik van deze fiep vraagt om muzikale vaardigheid en intensief (vijf tot acht uur) oefenen. Wie uiteindelijk deze fiep beheerst, heeft voor de bokkenjacht in de bronsttijd een zeer geschikt lokinstrument.

8. Rottumtaler mondfiep (Mundblatter): Deze fiep is handgemaakt van het gewei van een ree en heeft als toebehoren een koord en een lederen etui, zodat je hem om je nek kunt dragen. Hij is niet gevoelig voor vocht. Het geluid van deze fiep is zacht en tegelijkertijd toch op verre afstand te horen. Om alle geluiden zo natuurlijk mogelijk te laten overkomen, moet men veel oefenen. Ongeveer vijf uur moet men daarvoor wel rekenen. Maar dan heeft men wel een goed lokinstrument waarmee alle geluiden van de reeënbronst tot de doodsschreeuw van het haas, respectievelijk het konijn en

enkele roofvogelgeluiden natuurgetrouw te imiteren zijn. Bovendien ziet deze reeënfiep in beide varianten er professioneel uit.

9. Universele fiep van Weißkirchen (Weißkirchen-Universalblatter): Deze fiep is nog niet zo lang op de markt. Hij functioneert met een lamel, net als bijna alle andere reeënfiepen. Bijzonderheden: de basis is gemaakt van het edelhout Wengé, dat zeer hard is en ongevoelig voor vocht. Siliconeringen zorgen in samenspel met lamellen voor het geluid. Alle mogelijke geluiden van het vrouwelijke reewild kan men met dit instrument laten horen. Ook met deze lokker kan het klagan van een haas worden geïmiteerd. Daarnaast het opgewonden gesnater van neergestreken eenden. Let op: vocht in de buurt van de lamel (bijv. speeksel) beïnvloedt het functioneren. Accessoires: vilten etui met koord en een dvd als gebruiksaanwijzing.

10. Jagdexperte-Universalblatter: De basis van deze fiep, die onlangs in de handel is verschenen, is van kunststof en hout. Dit lokinstrument lijkt erg veel op de Weißkirchen-Blatter. Drie halve metalen ringen en één siliconen ring zitten om de lamellen heen en staan garant

voor een lange levensduur. De fiep zit in een mooi etui dat gemaakt is van leer en vilt. Aan het etui zit een lus waar eventueel een draagband aan vastgemaakt kan worden. Hij is bestand tegen vocht en is na voldoende oefening ook handsfree te gebruiken en op verschillende gebieden in te zetten. Behalve tijdens de bladjacht kan het instrument ook als hazenklager worden ingezet.

De verschillende geluiden van het reewild zijn relatief makkelijk en met een natuurlijke klank na te bootsen. Precisie en betrouwbaarheid zijn kenmerken van deze lokker.

Oefenmateriaal

Wie iets wil leren, heeft een leraar nodig of in elk geval studiemateriaal. Wie de mogelijkheid heeft, zou aan een seminar over de bladjacht moeten deelnemen. Voor wie thuis wil leren, zijn er Duitstalige cassettes, cd's en dvd's beschikbaar. De Reitmayr oefencassette bijvoorbeeld kost ongeveer €13,-. Op deze cassette staan handige aanwijzingen door middel van woord en geluid om de Reitmayr-Universalblatter effectief te gebruiken. Daarnaast geeft de cassette algemene tips voor de bladjacht. Klaus Weißkirchen

6. De Buttolo-Universalblatter van kunsthoorn vereist veel oefening.

7. De Reitmayr-Universalblatter voor gevorderden.

geeft een video en dvd uit waarop informatie staat over de bladjacht. Tot slot geeft Klaus Demmel een cd uit met daarop handleidingen voor de bladjacht. Deze cd kost ongeveer €16,-. De inhoud van deze cd luidt: waar, wanneer en hoe te fiepen. Tips voor de bladjacht, alle geluiden zijn als voorbeeld te beluisteren.

Conclusies:

Elke reeënfiep heeft voor- en nadelen. De meest algemene fiepen zijn de

Geteste Fiepen in een oogopslag							
Nr.	Omschrijving	Leverancier	Materiaal	Accessoires	Klank	Geluidssterkte	Benodigde oefening
1.	Wegu-Blatter	Alljagd	Kunststof	etui	redelijk natuurgetrouw instelbaar	zacht tot gemiddeld	weinig
2.	Hubertus-Holzblatter	Alljagd	Hazelaar/Kersenhout	geen	redelijk natuurgetrouw instelbaar	gemiddeld	zeer weinig
3.	Hubertus-Kunst hornblatter	Alljagd	Kunststof	geen	redelijk natuurgetrouw instelbaar	zacht tot gemiddeld	weinig
4.	Faulhaber-Rehlocker garnitur	Alljagd	Kunststof	waterticht etui	-	-	-
4.1	Kitz-Angstruf	-	-	-	ingesteld	zacht tot gemiddeld	weinig
4.2	Schmalrehfiep	-	-	-	ingesteld redelijk natuurlijk	zacht	weinig
4.3	Sprengfiep	-	-	-	variabel in te stellen	gemiddeld tot hard	weinig
4.4	Geschreiblatter	-	-	-	variabel in te stellen	gemiddeld tot hard	gemiddeld
5.	Buttolo-Handblatter	Frankonia	rubber	geen	tamelijk natuurgetrouw	gemiddeld tot hard	weinig
6.	Buttolo-Universalblatter	Frankonia	kunsthoorn	kunststof etui	natuurgetrouw en variabel	gemiddeld tot hard	veel
7.	Reitmayr-Universalblatter	Reitmayr	Taxushout	hout etui	natuurgetrouw en variabel	zacht tot hard	veel
8.	Rottumtaler Mundblatter	Demmel	geweistang	leren etui	natuurgetrouw en variabel	zacht tot hard	veel
9.	Weißkirchen Universalblatter	Frankonia	(Wenge)	Viltetui met draagband	natuurgetrouw en variabel	zacht tot hard	veel
10.	Jagdexperte Universalblatter	Jagdexperte Amler	hout/kunststof mengsel	viltetui gevoerd met leer + draagband	natuurgetrouw en variabel	zacht tot zeer hard	hoog

8. De Rottumtaler-Mundblatter van reegewei is de winnaar van deze test.

Rottumtaler-, Buttolo-, Reitmayr-, Weißkirchen en Jagdexperte-Mundblatter. Tussen deze vijf instrumenten bestaan bijna geen verschillen als het gaat om natuurlijke tonen en veelzijdigheid. Om het perfecte geluid te laten klinken, is bij

9. De Weißkirchen-Universalblatter, de basis is van Wenge hout.

10. De Jagdexperte-Universalblatter, de nieuwste van alle geteste fiepen.

alle vijf de lokkers een juiste ondersteuning van de handen bij het moduleren belangrijk. Met deze fiepen kan men, na intensief oefenen met behulp van ondersteunend lesmateriaal, alle tonen die voor de bladjacht van betekenis zijn laten horen.

Mensen die niet geoefend hebben, komen met de universele fiepen in moeilijkheden. Daarentegen heeft men met de Wegu-Hubertus-Kunsthorn en de Hubertus-Holzblatter weinig problemen, voor deze lokinstrumenten is niet veel oefening nodig. Ook de Buttolo-Handblatter kan men al snel gebruiken tijdens de jacht. Wie net begint met de bladjacht en een voorkeur heeft voor de zachte tonen, is met de Faulhaberset goed uitgerust. De vier afzonderlijke instrumenten hebben voor een effectieve inzet maar weinig oefening nodig. Wie ze goed beheerst, kan absoluut natuurlijke tonen laten horen. Het voordeel van deze vier

instrumenten is de gemakkelijke bediening, het nadeel is dat men voor de periode van de bladjacht vier fiepen nodig heeft om alle tonen te kunnen laten horen. Wat men niet moet vergeten: het succes van de bladjacht hangt niet alleen af van het soort fiep en het kunnen fiepen, maar van veel meer factoren. Verschillende biologische factoren grijpen in op het gedrag van reeën tijdens de bronst. Daarnaast speelt de ervaring en de praktijkkennis van de jager een doorslaggevende rol.

Het aangegeven aantal uren dat men nodig heeft om te oefenen is gebaseerd op eigen ervaring en is derhalve subjectief en kan per persoon sterk verschillen. Een goed geheugen, scherp gehoor en muzikaliteit verminderen het aantal uren dat men nodig heeft om te oefenen. ■

Geluiden van het reewild

Fiepen: contactgeluid. Wordt vooral gebruikt voor de toenadering tussen ree en reekalf. Tijdens de bronst lokt het vrouwtje de reebok met fiepgeluiden en daagt hem uit. Fiepgeluiden zijn eenvoudige, enkele tonen.

Draagwijdte van de geluiden: fieptoon van het kalf tot ongeveer 100 meter. Het fiepgeluid van het smalree en de reegeit tot 200 meter.

'Sprengfiep' geluid: Wordt door de opgejaagde reegeit met open azer geproduceerd. Dit geluid prikkelt de jaloezie van de zoekende reebokken in hoge mate. Sprengfiep tonen zijn tweetonig, meer in de lengte getrokken en de toonhoogte daalt bij de tweede toon. De sprengfiep klinkt duidelijk harder dan de fiep. Hoorbaar tot ongeveer 300 meter.

Angstschreeuw: Uiting van de reegeit tijdens de bronst. Dit geluid maakt de reegeit die nog niet bronstig is wanneer ze door een bok in het nauw gedreven wordt. Maar ook de reebok schreeuwt als hij door een concurrent verdreven wordt. Het gaat om een klaaglijk schreeuwen of schor piepen in dezelfde toon en met sterke vibratie. Het geluid is tot op ongeveer 600 meter te horen.

Angstschreeuw van het kalf: Eentonig geluid meestal zonder vibratie. Het geluid klinkt als 'i'. Draagwijdte: 300 tot 400 meter.

Veelzijdigheid	Richtprijs	Beoordeling
Reefiep Haas	13,00	goed
Reefiep	15,50	goed
Reefiep	20,00	goed
Ree(geluiden)	50,00	goed tot zeer goed
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
Kitzfiep, angstschreeuw	30,00	goed tot zeer goed
Reegeluiden, Haas, Konijn	15,00	zeer goed
Reegeluiden, Haas, Konijn	50,00	zeer goed
Reegeluiden, Haas, Konijn	43,00	Beste
Reegeluiden, Eend, Haas, Konijn	30,00	zeer goed
Reegeluiden, Haas, Konijn	22,00	zeer goed